

Tusengylden. Foto: Jon A. Markussen

Dagpåfugløyve på engknoppurt. Foto: Øystein Røsek.

Foto: Jon A. Markussen

Stjernetistel. Foto: Øystein Røsek

Aksveronika. Den plantearten på Langåra som har høyest truethetskategori på rødlisten (sterkt truet). Foto: Øystein Røsek

Blodstorkenebb. Foto: Øystein Røsek

LANGÅRA NATURRESERVAT

Langåra naturreservat i Asker kommune ble opprettet ved kongelig resolusjon 27. juni 2008. Naturreservatet dekker totalt 119 dekar landareal fordelt på to delområder.

Formålet med naturreservatet er å bevare en tilnærmet urørt og spesiell naturtype med vokseplasser for særpreget strandsump- og strandengflora med flere rødlistearter, samt artsrike kalktørrenger. Langåra har spesiell vitenskapelig interesse som typelokalitet for Langårformasjonen, som er blottet på sørvestspissen av øya.

LANGÅRA NATURRESERVAT

Navnet Langåra stammer fra «den lange stripa» eller «den lange aalen», og øya er en lang, smal kambrosilur-rygg orientert fra sørvest mot nordøst. Mesteparten av øya er skogbevokst. Strandområdene er varierte, med både eksponerte deler og beskyttede vik og bukter. Nordsiden, mot Brønnøya, er relativt jevn og mangler sørsidens bukter og gjormestrender.

LANGÅRFORMASJONEN – SÆREGEN GEOLOGI

Langåra består av bergarter fra sein ordovicium og tidlig silur (se faktaboks nedenfor). Lagene ligger/går parallelt med øyas lengderetning. De eldste lagene er eksponert i sørøst, og vi finner suksessivt yngre lag mot nordvest. Langårformasjonen har typelokalitet (se faktaboks nedenfor) i strandsonen sørvest på øya, der kontakten til skifere i den underliggende Husbergøyformasjonen er godt eksponert. Langårformasjonen består av kalkstein og skifere som danner en 13 meter tykk sekvens på øya. Formasjonen er begrenset til vestre deler av Osloregionen.

OSLOFELTET

Oslofeltet er den geologiske betegnelsen på et område som strekker seg fra Grenlandsdistriktet i sør til Mjøstraktene i nord. I store deler av periodene kambrium, ordovicium og silur (for 600 – 400 millioner år siden) var området dekket av hav. Dette havet ble langsomt fylt med sediment, som etter hvert ble kittet sammen og herdet til stein. Bergarter som dannes på denne måten kalles «sedimentære bergarter».

TYPELOKALITET

Innen geologi betyr det en lokalitet der det første eksemplaret av en stein som har ført til beskrivelsen av en ny bergart/mineral ble funnet. Brukes også innen biologi om stedet der «typen» for en art eller underart er funnet.

FLORA AV NASJONAL VERNEVERDI

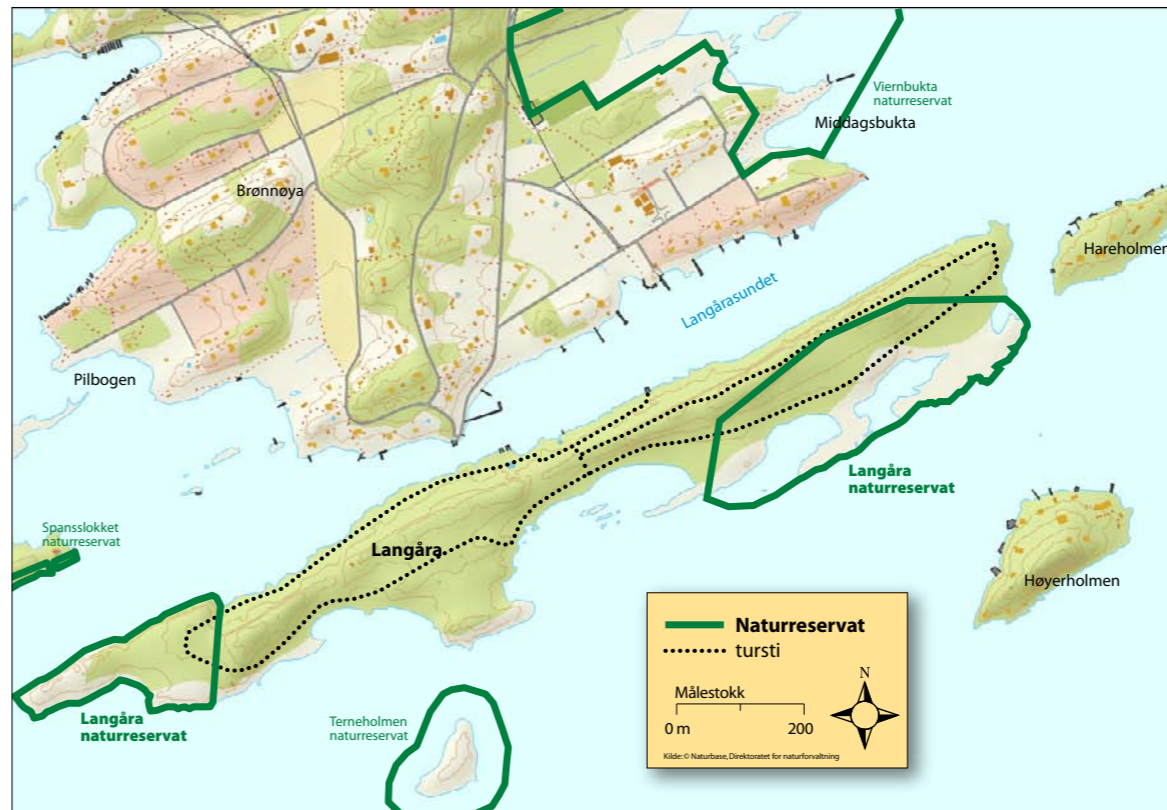
Det er særlig kalktørrengene og buktene som gjør området botanisk verneverdig. I det vestlige delområdet er det store åpne partier med kalktørrenger med et rikt planteliv med bl.a. aksveronika, hjerte gras, blodstorkenebb og flekkgriseøre. Det har vært beite på øya helt opp mot vår tid, noe som har opprettholdt de åpne partiene. I kantkratt på tørrenga i sør og skråningen i sørvest vokser bl.a. lakrismjelt, kransmynte, åkermåne, rosebusker og slåpetorn.

Flere av buktene i det østlige delområdet er botanisk interessante. Den vestligste av disse huser plantearter som strandkryp, saltsiv og tusengylden, i tillegg til kalkelskende engarter som stjernetistel, hjorterot og knolmjødurt. Den neste bukta er annerledes med bl.a. takrør, havsivaks, skjoldbærer, strandkvann og saftstjerneblom. Lengst mot øst, vis á vis Hareholmen, ligger ei lita bukt med rødlistearterne dverggylden, tusengylden og strandrødtopp.

Samlet sett har buktene i reservatet meget høy verneverdi – også i nasjonal sammenheng.

Kransmynte

At en art er «rødlistet», betyr at den er ført opp på **Norsk Rødliste** – en oversikt over plante- og dyrearter som på en eller annen måte er trua av utryddelse, er utsatt for betydelig reduksjon eller er naturlig sjeldne.

www.artsdatabanken.no

KULTURHISTORIE OG FRILUFTSLIV

Langåra har sannsynligvis vært gård under Nesøya-godset i middelalderen. Det har vært beite på øya helt opp mot vår tid. Flere steder bærer preg av tidligere tiders kalkutvinning. Kalksteinbruddet på Langåra er av både natur- og kulturhistorisk verdi.

Øya er et populært og flittig brukt friluftsområde. Fra 1920-tallet og fram til 1993 satte arbeiderklassen opp telt og enkle plankehytter, som måtte tas ned hver høst. På det meste skal det ha vært bortimot 4.000 mennesker som tilbrakte feriene på denne måten her ute. Sundet mellom Langåra og Brønnøya kalles Middagsbukta fordi båtfolket tok middagen her på søndagene. Det er fortsatt et av Indre Oslofjords mest populære steder for fritidsbåtkbrukere. Langåra eies av Asker kommune.

ÅPEN GRUNNLENDT KALKMARK = KALKTØRRENGER

Oslotraktene er rik på bergarter fra kambrosilur. Disse skaper helt spesielle naturtyper med kalkrik grunn, deriblant åpen grunnlendt kalkmark og kalkrike strandberg. De utgjør relativt store arealer på øyene i indre Oslofjord, men er sjeldne ellers i landet. De er svært verdifulle for det biologiske mangfoldet og huser en lang rekke sjeldne rødlistearter, ofte med begrenset utbredelse. Nedbygging er den største trusselen.

Flere av øyene i indre Oslofjord ble tidligere beitet, og mange steder trengs aktiv skjøtsel for å forhindre gjengroing. I dag er øyene, som store deler av Langåra, dekket av skog.

Åpen grunnlendt kalkmark har tynt jordsmonn, og er derfor ofte tørre, gjerne kjent som kalktørrenger. I slike områder går gjengroingen svært langsomt, og mange steder er derfor tilnærmet intakte.

VERN AV OSLOFJORDEN

Oslofjordregionen har et stort og unikt mangfold av landskaps- og naturtyper, plante- og dyrearter. Særlig strand- og skjærgårdsområdene har mange særpregede og sjeldne naturmiljøer, med et betydelig antall plante- og dyrearter som er sjeldne eller i tilbakegang i Norge. En kombinasjon av gunstig geologi og klima gjør øyene i indre Oslofjord til et av de mest særpregede naturmiljøene i landet.

Oslofjordregionen er preget av utbygging og annen arealbruk, økt ferdsel og aktivitet. Dette fører til press på naturgrunnlaget, ikke minst i strandsonen. For å sikre de rikeste naturområdene i regionen for fremtiden, har en rekke lokaliteter blitt vernet.

BESTEMMELSER FOR RESERVATET

Du er velkommen til å besøke naturreservatet. Følgende bestemmelser bør du imidlertid merke deg:

- All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner – legg ikke igjen søppel etter deg.
- Enhver ødeleggelse av berggrunnen er forbudt, herunder hammerbruk, boring, sprenging og innsamling av prøver fra fast fjell. Likeledes er det forbudt å risse eller male inn tegn, figurer og lignende på fjell eller steinblokker.
- Du kan gjerne plukke bær og sopp, men ellers er plantelivet fredet.
- Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Jakt, fangst og fiske er tillatt etter gjeldende bestemmelser.
- Motorferdsel er forbudt.
- Bålrenning og bruk av grill er ikke tillatt.
- Camping og teltslaging er forbudt.

Blåvinge

LANGÅRA NATURE RESERVE

Welcome to Langåra Nature Reserve. The purpose of the nature reserve is to preserve a virtually untouched and distinctive habitat for tidal marsh and sea meadow flora with several red-listed species as well as dry calcareous grasslands rich in species. Langåra is particularly interesting to scientists as the type locality for the Langåra Formation, exposed at the south-western tip of the island. Please note the following rules for conduct:

- All plant and animal life is protected.
- Leave no traces – do not leave garbage.
- The use of motor vehicles is not allowed.
- It is prohibited to camp – NO CAMPING.
- Bonfires and the use of a grill/barbecue are not allowed.
- Any destruction of the bedrock is prohibited.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus 2011. Utforming og tegninger: Trond Haugskott